

SPANJER IN STUKKEN

DERTIG JAAR VERHALEN

Maarten Spanjer

Spanjer in stukken

Dertig jaar verhalen

Oud en nieuw werk

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser

Omslagbeeld: Daan Brand

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Foto's: p. 16, 58, 87 A.M. Spanjer,

p. 181 Jeroen Mantel, p. 270 ANP, p. 388 Maurice Boyer

p. 452 Floris Andrea, p. 498 Dana van Leeuwen

Copyright © 2016 Maarten Spanjer en Xander Uitgevers BV,
Amsterdam

Eerste druk 2016

ISBN 978 94 0160 500 7 | NUR 301

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door
middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere
wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

*Every day's a gift. It's just, does it have
to be a pair of socks?*

– Tony Soprano

Inhoud

HERFSTOVERPEINZINGEN	11
JEUGD	17
Ode aan Georges Perec: <i>Je me souviens</i>	19
De Zuiderzeeballade	35
Het televisiedebuut	46
Stereo	59
Blijf maar	68
Kamperen	77
Boterhammen met jam	88
Sophia Loren	97
Vreemde handen	106
VOETBAL	121
'Rood-Wit Ajax'	123
SEMO	139
Dolf	149
Wraak	158
Artiestenvoetbal	166
Veldverlichting	173

Rinus Michels	182
Gehandicaptensport	190
Troost	194
Pannenkoek	200
WERK	207
Acteren	209
Figureren	220
Het grote toneel	230
Reclame	234
Een nieuw zoutje	242
De schnabbelaar	246
De Generaal	256
De schrijver	271
Signeren	282
Roem	289
TAXI	297
Taxi	299
Taxi Paramaribo	318
Taxidialogen	342
ONTMOETINGEN	389
Rijk de Gooyer	391
Freek de Jonge	405
Jan Mulder	409
Klaas Wilting	415
Jeroen Krabbé	419

Tonio Hildebrand	426
Hans Kemna	436
Henny Huisman	441
Jan Cremer	446
KROEGVERHALEN	453
Ode aan Carmiggelt	455
Miss Willy White	459
Wijting	462
Andijvie	464
Raoul Lambert	472
Zo vader, zo Riel	476
Lacroix	479
Hein	483
Tante Sien	487
Naastenliefde	490
Hendrik-Jan ten Broeke	493
ANDERE VERHALEN	499
Middenstand	501
De grote opknopbeurt	508
Saradita	517
Henk	521
Dodenherdenking	527
De schoolreünie	530
De kapper	542
Gisteren liep ze nog	550

HERFSTOVERPEINZINGEN

Je voelt jezelf nog een jonge god, al schudt je spiegelbeeld van nee.

Je doet je best rechtop te lopen, borst vooruit, schouders naar achteren, al ging dat vroeger vanzelf.

Je besluit een andere huisarts te zoeken als de oude elke kwaal afdoet met de woorden: ‘Meneer, dat hoort bij de leeftijd.’

Maar als de nieuwe huisarts je als eerste vraag stelt of je je voeten nog zelfstandig kan afdrogen, laat je alle hoop varen.

Je hebt nog teruggezwaaid naar televisieomroepster tante Hannie wanneer ze in de huiskamer op het scherm verscheen.

Je weet nu dat het niet over jagen gaat als een vrouw zegt: ‘De tas is groter dan het geweer geworden.’

Je bent de hele dag van slag als iemand voor je opstaat in de tram.

Op verjaardagen praat je vrouw over jou in de derde persoon, waar je bij bent: 'Hij valt de laatste tijd na het eten als een blok op de bank in slaap.' Of: 'Die van mij kan nog niet eens een bed opmaken.' De visite begint je dan aan te kijken of je een uitstervend diersoort bent.

Je moet heel vaak vragen: 'Wat zeg je?', omdat mensen de laatste jaren steeds zachter zijn gaan praten. En de letters in kranten en tijdschriften drukken ze ook steeds kleiner af.

Als de nieuwslezer van het NOS *Journal* in beeld verschijnt en 'goedenavond' zegt, groet je beleefd terug.

Je loopt naar de keuken, maar je weet niet meer waarom.

De collectanten van Alzheimer krijgen stiekem iets meer.

Bij het bukken roep je steeds vaker 'oeeps'.

Je hebt best nog wel humor, maar bij de populaire Antilliaanse komiek Jaspirino Laminaat breekt het klamme zweet je uit.

Bij wijze van proef vraag je aan jonge mensen op straat of ze je willen helpen met oversteken. De meesten doen het.

Je laat haarimplantaten zetten, maar bij de kruin gekomen is je geld al op.

Op je rug is wel haar gaan groeien, maar daar heb je niet om gevraagd.

Bij jou staat alles nog recht overeind. Je moet er de laatste jaren wel eerst voor op je kop gaan staan.

Oudere vrienden zijn allemaal dood. Op één na, maar of dat nou een vriend is.

Iedere leeftijd heeft zijn charmes, hoor je altijd, maar zelf heb je dat nog niet ontdekt.

Vrouwen van wie je denkt dat ze je moeder hadden kunnen zijn, blijken maar vier à vijf jaar ouder te zijn.

Maar het ergste zijn de lege blikken van meisjes op straat die langs je heen glijden, alsof je er al niet meer bent.

JEUGD

*Ode aan Georges Perec: Je me souviens*¹

Ik herinner me de lucht die onder de jurk van oma vandaan kwam. Het was op mijn verjaardag. Ik was vijf of zes geworden. Van een tante had ik een houten speelgoedauto gekregen. Op mijn knieën kroop ik met het cadeau het huis door.

‘Vroemmm, vroemmm.’

Oma stond in de keuken kopjes af te wassen. Ik reed met de auto tegen haar opgeblazen kuiten op. Van oma kreeg je nooit meer dan een dubbeltje op je verjaardag. ‘Ik wist niet wat ik voor je moest kopen,’ zei ze er altijd bij. Ze wist best dat je er, ook toen al, niets voor kon kopen. Ineens kwam die lucht in mijn neus. Met mijn houten speelgoed maakte ik dat ik wegkwam, ver van die jurk vandaan.

‘Vroemmm, vroemmm.’

Ik herinner me de tuin van mijn tante in Haarlem. Zij hoorde tot de chique tak van de familie. Onder een hou-

¹ *Je me souviens* (1978) is een boek van de Franse auteur Georges Perec waarin herinneringen tussen zijn tiende en vijftiende jaar verzameld zijn.

ten prieeltje zat ze met een zuster en twee vriendinnen rond de gietijzeren theetafel en keudelde met bekakte tongval aan één stuk door. Ik hoorde vanaf mijn schommel de naam van oom Daan vallen. Er werd in onze familie bijna nooit over hem gepraat.

Tante onthulde dat hij op de dag van de bevrijding nieuwsgierig uit het raam had gehangen vanwege het geluid van een laag overvliegend vliegtuig. Op hetzelfde moment werd hij door een verdwaalde kogel uit een Duits geweer vol in het gelaat getroffen.

‘Tragisch,’ verzuchtte tante twee.

‘Dat kan zo zijn,’ ging tante één verder, ‘maar wees nou eens eerlijk. Hij had er wel een hoofd voor.’

Over oom Daan gesproken, ik herinner me oom Govert, de jongste broer van oom Daan. Oom Govert begon zijn carrière als visboer. Op zijn viskraam stond groot geschilderd: HARINGKONING, TEVENS PALINGPRINS. Het mocht niet baten. Binnen een jaar was hij failliet. Na een mislukte handel in tweedehands invalidenwagens uit het Oostblok werd hij gedwongen voor een baas te werken, een verzekeringsmaatschappij. Toen hij daar ’s middags eens languit snurkend op zijn bureau werd aangetroffen, betekende dat op staande voet ontslag. Op een dag in 1963 kwam hij met een vrachtauto onze straat in gendenderd. Hij opende de laadklep en liet mijn vader trots zijn nieuwe handel zien. De vrachtwagen was tot de nok gevuld met kolenkachels.

‘Nu word ik eindelijk rijk,’ hijgde hij. ‘Deze kachels heb ik voor een prikkie op de kop getikt en ik weet er nog veel meer.’

De volgende dag opende *De Telegraaf* met de kop: ‘Nederland schakelt massaal over op aardgas’.

‘Dat gaan ze nooit redden met die lullige gasbel in Slochteren,’ reageerde mijn oom. Nog jaren daarna hebben mijn neven en nichten hun huiswerk moeten maken aan tegen elkaar geschoven kolenkachels, omdat er voor ander meubilair geen plaats meer was. Het was de laatste stuiptrekking van oom Goverts ondernemerschap. De rest van zijn leven zou hij steun trekken.

Ik herinner mij de slaapkamer van mijn ouders. Die was voor de kinderen, behoudens dringende gevallen, verboden terrein. Het was er donkerder dan in onze slaapkamer. Achter mijn moeder, die al wakker was, klonk een onheilspellend geronk op.

Ik vond mijn geval dringend genoeg.

‘Mag ik een schone onderbroek,’ fluisterde ik mijn moeder om de hoek van de deur toe.

Het ondergoed van de kinderen lag in de vurehouten linnenkast in stapels op de plank. Mijn moeder had aan de binnenkant van het ondergoed etiketjes gestikt met onze namen erop.

‘Nee, want je hebt er maandag,’ het was vrijdag, ‘al een gekregen,’ antwoordde ze. Mijn moeder had vast niet van ‘slordig afslaan’ gehoord.

‘Maar hij is van voren een beetje geel,’ mompelde ik beschaamd.

‘Dan draai je hem maar om,’ snauwde ze en draaide zich naar mijn vader toe.

Ik herinner me schoenen kopen met mijn vader. Het adres was schoenwinkel Matto op de Middenweg, waar dege-lijkheid vooropstond.

‘Laat u mijn zoon maar eens wat zien,’ begon hij tegen de verkoper. In één oogopslag had mijn vader uit de stapel dozen zijn keus gemaakt: het goedkoopste paar. Ik streelde demonstratief de neuzen van een duurder paar, dat ik veel mooier vond.

‘Ik denk dat hij deze heel graag wil hebben,’ zei mijn vader, mijn voeten hardhandig in de schoenen duwend. Hij trok de veters van het lompe schoeisel zo hard aan dat ik mijn lievelingsschoenen maar gauw op de grond terugzette.

Ik herinner me de moeder van Hans Liem, een schoolvriendje van de lagere school. Zij was een beeldschone Chinees-Indische vrouw met altijd verzorgde en gelakte nagels en getrouwd met een rijke reclameman. Op een mooie zomerdag mocht ik meevaren op hun luxejacht over de Loosdrechtse Plassen. Ik had er ’s nachts niet van kunnen slapen. Mijn moeder had mij in zondagse kleren gestoken om een goede indruk te maken. Vanaf het moment dat we van de kant loskwamen, voelde ik een hevige

druk op mijn blaas. Ik kon niet meer genieten, want had al mijn aandacht nodig om het niet in mijn broek te doen. Met een bedrukt gezicht likte ik aan een ijsje. Veel te langzaam naderden we de overzijde. Nog voor de boot was aangelegd, zou ik op de kant springen en een plas achter een boom doen, fantaseerde ik. Het was nog een paar meter. Ineens klapte mevrouw Liem in haar handen en riep in haar zangerige Indische accent: ‘Laten we meteen terugvaren, dan drinken we direct nog een glaasje prik aan het water.’

Op dat moment gaf mijn blaas de moed op en voelde ik een warm gevoel in mijn broek opwellen. Van schaamte sprong ik met kleren en al overboord. Toen een geschrokken meneer en mevrouw Liem mij weer aan boord hesen, kon ik geen verklaring geven voor mijn merkwaardige gedrag. Ook later tegen mijn ouders niet.

Overigens bleek het luxejacht uit mijn herinnering een doodgewone roeiboot te zijn, maar dat hoorde ik vijftig jaar later pas, toen ik Hans bij toeval tegen het lijf liep.

Ik herinner me Janus, de schillenboer. Met paard-en-wagen ging hij de huizen langs. Als hij in een goede bui was, tilde hij me op om mij aan het afval op zijn kar te laten ruiken. Een penetrante geur van kliekjes, schillen en rot-tend fruit drong mijn neusje binnen. Aan het einde van zijn loopbaan had hij volgens nauwkeurige berekening een afstand van 275.000 kilometer langs de oevers van de Amstel afgelegd. Zonder één ongeluk, zonder één dag

verzuim. Hij had vier paarden overleefd. Bij zijn veertigjarige jubileum werd Janus in het speeltuingebouw gehuldigd en stond er in het Amsterdamse sufferdje: ‘Als de heer Van Eijk bij thuiskomst op zijn kar een abusievelijk bij de schillen weggegooid lepeltje of mesje aantrof, dan nam hij dat de volgende dag weer mee en zocht met grote tact net zo lang totdat hij dit aan de rechtmatige eigenaar kon teruggeven.’

Ik herinner me juffrouw Pesschar uit de hoogste klas van de lagere school.

‘Morgen ben ik jarig,’ deelde ze op een dag mee. ‘En voor deze speciale gelegenheid geef ik een uur extra voorlezen.’ Er ging in de klas een gejuich op. ‘Alles is welkom,’ vervolgde ze. ‘Maar zeg tegen je ouders geen chocolade en geen sigaretten.’

Uitgelaten huppelde ik naar huis. Eindelijk kon ik haar met een mooi geschenk mijn liefde betuigen. Ze had de mooiste benen van de school, onze juf. Hoe vaker ze ze over elkaar sloeg, hoe meer haar rok omhoogkroop. Ik liet wel eens expres mijn pen of potlood in de buurt van haar lessenaar vallen.

‘Geen chocolade en geen sigaretten,’ bracht ik haar boodschap thuis over. Mijn vader liet zijn krant zakken. Uit de lade van het dressoir moest ik pen en papier pakken. Vervolgens dicteerde hij mijn moeder een brief: ‘De juffrouw heeft niets te willen en ze krijgt ook niets!’

De volgende dag werden de kinderen in alfabetische

volgorde voor de klas geroepen met hun cadeaus. Met gebogen hoofd gaf ik haar de brief. Na lezing frommelde ze het papier in elkaar en knikte met haar hoofd ten teken dat ik weer kon gaan zitten. Ik hoopte dat ze mij bij het uitdelen van de kauwgomballen zou overslaan, maar bij mijn schoolbank aangekomen, duwde ze de zak onder mijn neus en zei veelbetekenend: ‘Jij lust er zeker ook wel een?’

Het liefst was ik in haar kauwgombal gestikt.

Ik herinner mij dat mijn vader voor het avondeten voor-
ging in gebed. Hij sprak de woorden uit alsof hij de laatste
tram nog moest halen.

‘Onze Vader, die in de hemel zijt, Uw naam worde ge-
heiligd, Uw rijk kome...’

Tot zover geen vuiltje aan de lucht, maar dan kwam
de passage: ‘En vergeef ons onze schuld, zoals Kwijn aan
anderen hun schuld vergeeft, et cetera.’

Wie in hemelsnaam was toch die Kwijn, die ik noch in
het oude, noch in het nieuwe testament ooit was tegen-
gekomen? Ik durfde het niet te vragen uit angst voor on-
nozel te worden versleten. Jaren later kwam ik er pas ach-
ter: Kwijn bestond niet, maar was een samentrekking
van ‘Ook wij aan’ in de zin: ‘Zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven.’

Ik herinner mij Tshombe, Lumumba en Kasavubu. Namen
die ik kende uit spotprenten in de krant. Zwarte leiders

uit een schimmig Afrikaans land die werden afgebeeld met te platte neuzen en te dikke lippen. Vooral Kasavubu sprak tot mijn verbeelding. Ik moest altijd een kinderversje voordragen als ik zijn naam uitsprak: ‘Tam, tam, dolle negerstam.’

Kom daar tegenwoordig nog maar eens om. Vandaag de dag mag je zulke dingen niet eens meer denken.

Ik herinner mij dat ik tot M-Brigadier benoemd werd. Wie minimaal drie bekers melk per dag dronk en daarvan een logboek bijhield, kreeg een oranje-blauw embleem opgestuurd, dat moeder op de mouw van je jas naaide. Als nieuw en trots lid van de Brigade der Melkwegvaarders toog ik de straat op. Na honderd meter gleeed ik uit in de hondenstront. Met besmeurde mouw en M-embleem keerde ik huilend terug naar huis. Mijn broer troostte mij met de woorden: ‘Jij bent geen Melkbrigadier, maar een mestbrigadier.’

Ik herinner me de Christus Koningkerk in Amsterdam-Oost, waar ik elke zondag verplicht de mis bijwoonde. Eerst aan de hand van mijn vader, daarna zelfstandig. In de voorste banken zaten de notabelen. Zij hadden gereserveerde plaatsen, voorzien van een eigen naambordje. Het gebeurde wel eens dat alle plaatsen waren bezet en je anderhalf uur achter in de kerk moest blijven staan. Een van die keren zag ik voorin een gereserveerde plaats vrij. Geruisloos schoof ik de rij in. Naast mij zat een

man in een grijs pak met een indrukwekkende snor. Zelf droeg ik een lange winterjas. ‘J.A. van Maarschalkerwaart’ stond er op het koperen plaatje voor hem. Ik was niet helemaal op mijn gemak en tot overmaat van ramp voelde ik een wind opkomen. Een wind laten in de kerk stond gelijk aan heiligschennis. Ten einde raad stootte ik mijn buurman aan, die in zijn kerkboek verdiept was en waarschuwde hem dat hij op mijn jas zat. Argeloos tilde meneer Van Maarschalkerwaart zijn achterwerk op van de bank en kon mijn scheet vrijelijk door de kerk laten rollen.

Ik herinner me de schrijver Victor van Vriesland. Ik was bezorger van het *NRC Handelsblad* in het oostelijk stadsdeel. Een lastige wijk met verspreide bezorgadressen. Een van mijn laatste klanten was de bekende schrijver. Ik kende zijn zuinige gezicht van een literair quizprogramma op de televisie.

‘Victor E. van Vriesland’ stond in sierlijke krulletters op de statige deur van zijn herenhuis aan de Weesperzijde geschilderd. Meneer Van Vriesland kon nooit wachten tot de krant op zijn mat gevallen was. Zo gauw ik hem door zijn brievenbus schoof, begon hij er aan de andere kant al aan te trekken. Voor een bezorger is dat heel irritant. Je wilt hem op de mat uit elkaar horen vallen. Ik kon het dan ook niet nalaten een paar venijnige rukjes te geven, voor ik de krant uit mijn vingers liet glijpen en aan meneer Van Vriesland prijs gaf.

Ik herinner me de zomer van 1965. Ik was dertien jaar, zij veertien. Ze zat op de Pius-MMS, achter mijn school. In de pauze werden de jongens door een hoog ijzeren hek van de meisjes gescheiden, dus bleef het bij smachtende blikken tussen de tralies door. Na schooltijd liep ik haar bij toeval tegen het lijf. Of ik zin had in een wandeling door het park. Ondanks de maartse kou was voor mij na deze woorden de lente begonnen. In het park pakte ze plotseling mijn hand. Het park vulde zich met oorroverdovend getsjilp van tientallen parkietjes.

Even later nodigde ze me uit om met haar op een bank onder een kastanjeboom te gaan zitten. Brutaal legde ik mijn hand op haar blote knie, maar wist niet hoe het verder moest. Ze keek me broeierig in de ogen en vroeg of ik wilde zien waar ze geopereerd was. Mijn rode kop knikte ja. Nu ging het gebeuren. Een blote buik was al meer dan ik aankon. Ze boog zich over mij heen en duwde met haar vrije hand een tak van de boom opzij.

‘Daar,’ zuchtte ze en wees naar een groen afgebladderd raam van het ziekenhuis in de verte.

Ik herinner me de finale van het schoolvoetbaltoernooi tegen de St. Martinusschool. Met een fenomenaal doelpunt à la Eusebio hielp ik mijn school aan het kampioenschap. Het was de enige keer dat mijn moeder was komen kijken. Terwijl mijn klasgenoten in een hossende menigte op de schouders van familie en kennissen van het veld werden gedragen, duwde ze mij een mager bosje tulpen in de hand.

‘En heb niet het lef dat je ermee gaat zwaaien,’ waarschuwde ze. ‘Die bloemen moeten thuis nog in de vaas.’

Ik herinner me de rooms-katholieke voetbalvereniging De Meer, waar ik voetbalde. Twee keer in de week trainden we op het bijveld tot het donker was. Op de terugweg naar huis zag ik langs het veld van een naburige vereniging een bal in de sloot liggen. Het voetbalcomplex leek verlaten. Opgewonden legde ik mijn fiets in het gras. Een echte leren knikker. Ik had meteen een bergplaats voor dit kostbare bezit in gedachten. Vanuit ons zolder-raam kon ik de bal in een uitsparing van de dakgoot leggen. Daar zou niemand hem vinden. Op het stelen van een bal bij een andere club stond zo ongeveer de doodstraf in die tijd. Toch kon ik de verleiding niet weerstaan. Op mijn buik liggend, viste ik de bal uit de modder. Ineens voelde ik dat er iemand achter mij stond mee te kijken. Het was de jeugdsecretaris van onze club. Een man met wie niet te spotten viel. In één vloeiende beweging overhandigde ik hem de kletsnatte bal. Als het braafste lid van de vereniging sprak ik plechtig: ‘Alstublieft meneer Spaan, weer een bal voor De Meer.’

Ik herinner me het bordje ALLE TERREINEN AFGEKEURD aan de deur van de sigarenwinkel van Ajax-speler Sjaak Swart.

Je liep er met je voetbaltas over het Oetewalerpad, bijgenaamd ‘het drollenpaadje’, naartoe. Onderweg kwam

je jongetjes tegen die het al gezien hadden. De koppies omlaag. Toch moest je het met eigen ogen zien om het te geloven. Teleurgesteld droop je af, terug naar huis, waar de regen tegen de ramen kletterde.

Ik herinner me een politiebericht uit een oude krant:

‘Op acht september jongstleden is er een motorvoertuig aan de openbare weg aangetroffen met twee inzittenden in gedeeltelijk ontklede staat, waaronder een van vrouwelijke kunne, die bewegingen maakten als zijnde getrouwd. Nadat het jonge stel ter vleze was gegaan, verkozen zij het hazenpad en gaven de hermandad het nakijken.’

Einde bericht.

Ik herinner me Schuurman, leraar natuurkunde.

Schuurman kon geen orde houden, hij was te lief. De kraantjes in het natuurkundelokaal leenden zich uitstekend voor rottigheid. Als hij de klas in kwam, spoot het water hem van alle kanten om de oren. Weer andere leerlingen vonden de gaskraantjes leuker om aan te draaien. Soms werd het hem te veel. Dan hield hij zich tot het einde van de les schuil in het natuurkundekabinet, achter het klaslokaal. Een leerling die een keer om de hoek van de deur had gegluurd, had hem daar zien zitten huilen. Wat een lul, die Schuurman. Joelend stormden we zijn klas uit. Later hoorden we dat zijn zoon bij een verkeersongeluk was omgekomen. Maar toen was het te laat.

De rector stelde ons aan de nieuwe leraar voor. Schuurman had zich opgehangen.

Ik herinner me mijn eerste vakantiebaantje bij Alarma, een alarmapparatenfabriek. Het was in de tijd van de minirokjes. Ik werd aangesteld als assistent-magazijnmeester en moest instrumenten inpakken en door de frankeermachine halen. De magazijnmeester had een glazen oog. Wij moesten een half uur voor openingstijd aanwezig zijn. Dan opende hij zijn loket, dat uitzicht gaf op een ijzeren wenteltrap met rastermotief. Bij elk vrouwelijk personeelslid dat de trap beklom, leunde hij zo ver mogelijk naar voren, draaide zijn hoofd zo dat zijn gezonde oog in de goede richting stond en zei verbaasd tegen zichzelf: 'Je kan ze zo in hun verhemelte kijken.'

Ik herinner me dat ik voor de eerste keer klaarkwam. Ik schrok me een ongeluk. Van een vriendje had ik gehoord dat als je je pik heen en weer bewoog er 'luie melk' uit kwam. Thuis op mijn kamer ging ik meteen aan de slag. Ik deed het zonder gevoel, dus er gebeurde niets.

Een half jaar later lukte het met behulp van de vieze boekjes van mijn broer wel. Na een kort moment van triomf en hoorngeschal voelde ik al het leven uit mijn lichaam wegvloeien. Als een ledenpop hing ik over de rand van het bed. Zou je er dan toch oud en krom van worden of zelfs waanzinnig en blind? Gelukkig herstelde ik snel en toen ik voor de tweede keer de nieuwe

truc met succes uitvoerde, werd mijn hoofd door maar één gedachte beheerst: ‘Ik hoef me nooit meer te vervelen!’

Een dag later ging ik met mijn ouders op vakantie. Op camping El Toro Bravo zetten we de tent op. De wc’s stonden op een heuvel. Op de toiletpot gezeten, kon je door de spleten van de louvredeurtjes het hele slagveld overzien. Een stoet vrouwen, jong en oud, dik en dun; in alle soorten en maten trokken ze in badpak of bikini voorbij. Er zat er altijd wel een van mijn gading tussen. Mijn ouders hebben mij in die periode weinig gezien. Ik was nog nooit zo bleek van een vakantie thuisgekomen.

Ik herinner mij de nieuwe leraar Duits. De oude hadden wij weggepest. Het was in de tijd dat inspraak in de mode raakte en dat je leraren bij de voornaam mocht noemen. De eerste indruk bij de leerlingen is voor een leraar van levensbelang. Vol verwachting zaten we in de klas op hem te wachten. Toen de deur van het lokaal openzwaaide en hij in de opening verscheen, vroeg ik hem, nog zonder kwaad in de zin, of hij de nieuwe leraar Duits was. Zijn antwoord luidde met Brabants accent: ‘Neen, ik ben Gesink, de nieuwe leraar Duits.’ Op dat moment gaven we de man geen half jaar en we kregen gelijk.

Ik herinner mij rijschool De Nijs in de Linnaeusstraat op nr. 72.

‘Wilt u snel uw rijbewijs? Leert dan rijden bij De Nijs!’

Met De Nijs werd de vader van de bekende en goed ge-coiffeerde zanger Rob de Nijs bedoeld. Zijn begeleidingsband The Lords trad op in rokkostuum en met hoge hoed op. Bekend, het mocht wezen, maar Wally Tax en The Outsiders, die ook uit Amsterdam-Oost kwamen was toch echt ‘different cook’.

Dat idee werd nog versterkt toen ik Rob ’s avonds eens in een gloednieuwe auto heen en weer over de Mid-denweg zag rijden met de binnenverlichting aan om herkend te worden.

Ik herinner mij de dienstkeuring in de Oranje Nassau-kazerne in Amsterdam. Van alle kanten werd me aan-geraden wat ik moest doen om te worden afgekeurd op s5, wat stond voor geestelijke instabiliteit. Een kilo drop eten, een geit mee naar de keuring nemen of homoseksualiteit voorwenden, behoorden tot de mogelijkheden. Maar na rijp beraad besloot ik het advies van een vriend van mijn oudste broer op te volgen.

Ik moest me een week lang niet wassen en scheren, geen schone kleding aan en zo veel mogelijk marihuana-sigaretten roken. Voor dat laatste kon ik, tegen betaling uiteraard, bij hem terecht. Ik had tot die tijd nog nooit een sigaret aangeraakt, laat staan een stickie.

In een dikke hasjwalm gehuld, meldde ik me volkomen gedrogeerd en verdwaasd bij de kazernepoort aan. Een-maal binnen moest ik drie keer overgeven. Ik kan me van die dag niets meer herinneren, behalve de uitslag die

mij door de keuringsarts werd voorgelezen. Ik was voor-
goed ongeschikt verklaard voor militaire dienst vanwege
platvoeten.